СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 128. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота, 2 червня, 1934. VOL. XLII. No. 128. Jersey City, N. J., Saturday, June 2, 1934. THREE CENTS.

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРО ГОЛОД НА УКРАЇНІ

КОНҐРЕСМЕН ГЕМИЛТОН ФИШ ВНОСИТЬ РЕЗОЛЮЦІЮ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресмен Гемилтон Фиш Молодший вніс у конґресі резолюцію в справі голоду на Україні.

Резолюція звертає передовсім увагу на факт, що на Україні під большевицьким правлінням умерли в 1932 та 1933 роках від голоду кілька міліонів людей, а большевицький уряд про голод знав, але йому не старався зарадити, а навпаки, вживав його для політичного утиску українського народу.

Резолюція далі пригадує факти, в котрих американський уряд виступав в обороні покривджених. Оборона людських прав свободи стала вже традицією американської політики.

Беручи це все під увагу, резолюція пропонує, щоби палата послів американського конґресу висказала свою симпатію всім тим, котрі потерпіли від голоду на Україні, щоби палата послів конґресу висказала надію, що большевицький уряд змінить свою політику супроти голоду на Україні та постарається зарадити лиху, яке випливає з голоду, та направити всякі кривди народови України; та щоби палата послів висказала свою надію, що большевицький уряд на Україні не буде ставити ніяких перешкод, коли американські горожани будуть старатися помагати грішми або поживою голодуючим округам України.

Палата послів, згідно зі своїм звичайним поступованням, відослала резолюцію до комітету заграничних справ. Резолюції дано при тім число 399 (73rd CONGRESS, 2nd Session, H. RES. 399).

Резолюцію внесено за старанням Обєднання Українських Організацій в Америці. Обєднання доручило конґресменови Фишові меморіял в українській справі, котрий став основою цеї резолюції.

RESOLUTION
Relative to famine in Ukraine.

73d CONGRESS
2d Session

H. RES. 399

IN THE HOUSE OF REPRESENTATIVES

MAY 28, 1934

MR. FISH SUBMITTED THE FOLLOWING RESOLUTION; WHICH WAS REFERRED TO THE COMMITTEE ON FOREIGN AFFAIRS AND ORDERED TO BE PRINTED

RESOLUTION

Whereas several millions of the population of the Ukrainian Soviet Socialist Republic, the constituent part of the Union of Soviet Socialist Republics, died of starvation during the years of 1932 and 1933; and

Whereas the Government of the Union of Soviet Socialist Republics, although being fully aware of the famine in Ukraine and although having full and complete control of the entire food supplies within its borders, nevertheless failed to take relief measures designed to check the famine or to alleviate the terrible conditions arising from it, but on the contrary used the famine as a means of reducing the Ukrainian population and destroying the Ukrainian political, cultural, and national rights; and

Whereas intercessions have been made at various times by the United States during the course of its history on behalf of citizens of states other than the United States, oppressed or persecuted by their own governments, indicating that it has been the traditional policy of the United States to take cognizance of such invasions of human rights and liberties: Therefore be it

RESOLVED, That the House af Representatives express its sympathy for all those who have suffered from the great famine in Ukraine which has brought misery, affliction, and death to millions of peaceful and law-abiding Ukrainians; be it further

RESOLVED, That the House of Representatives express its earnest hope that the Government of the Union of Soviet Socialist Republics will speedily alter its policy in respect to the famine in Ukraine, take active steps to alleviate the terrible consequences arising form this famine, and undo so far as may be possible the injustices to the Ukrainian people; and be it further

RESOLVED, That the House of Representatives express its sincerest hope that the Union of Soviet Socialist Republics Government will place no obstacles in the way of American citizens seeking to send aid in form of money, foodstuffs, and necessities to the famine-stricken regions of Ukraine.

БЕЛЬҐІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ РАТУНКУ УКРАЇНИ

БРІСЕЛЬ (Бельґія). — Заходами української іміґрації в Бельґії повстав у серпні минулого року „Комітет Допомоги Голодним України й Кубані", що розвинув широку акцію в цій державі. Тепер утворився почесний комітет, до складу якого погодилися ввійти визначні бельґійські діячі та високі члени місцевої преси. Слід відмітити зокрема активну участь почесних членів вайкавнта Ш. Терміндена, професора лювенського університету, та інжиніра Р. Біярда, голови Бельґійської Палати Експорту, як і прихильність та жертвенність ґенерала Гелебота, бувшого міністра.

КОНФІСКУЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ВИБОРЧІ ВІДОЗВИ.

ЛЬВІВ. — Польська влада сконфіскувала відозву Українського Народнього Виборчого Комітету на місто Львів, яка взиває Українців голосувати на виставлену лісту українських кандидатів.

СВЯТА МАТЕРИ.

ЛЬВІВ.—Не тільки у Львові й по ріжних містах, але й по українських селах святковано цього року Свято Матери дуже врочисто.

ЖЕРТВА ПРОВОКАЦІЇ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — На основі доносу вчителя-провокатора арештувала румунська влада о. Воляньского, українського греко-кат. священика, закидаючи йому, що він наказав дітям поскидати трибарвні румунські кокарди та покидати румунські прапорці.

ЗАБОРОНА СВЯТА МОГИЛ У ВІВСЮ.

ПІДГАЙЦІ (Західня Україна). — Повітове староство в Підгайцях доручило Філії Товариства Охорони Воєнних Могил у Підгайцях заборону влаштовувати дня 28 травня свято могил у Вівсю. Староство заборонило теж виголошувати в тім дні якінебудь промови над стрілецькою могилою у Вівсю.

ВТЕЧА СТУДЕНТІВ І ПРОФЕСОРІВ ІЗ СССР.

ЛЬВІВ. — Львівський „Новий Час" подає: Втеча професорів і студентів з університетів та технік є в СССР буденнім явищем. Так у харківському машинобудівельнім інституті щезли впродовж року 25% студентів, в московськім інжинірно-будівельнім 38%, в менделєєвськім інституті 41% і т. д.

Втікають студенти, щезають і професори. В грозненськім нафтянім інституті на 19 катедр остався один професор. В уральськім енергетичнім інституті на 18 катедр є 5 професорів, в силікатнім інституті не остався ні один професор.

Які причини цього? Одні щезають „організовано" — на Соловки, інших „перечистили", а ще іншим „караючий меч пролетаріята" показав, що і вчити небезпечно й учитися не варта, бо без науки можна скорше дати собі раду в партії.

ЗАНЕПАД УКРАЇНСЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЬ.

МОСКВА. — „Ізвестія" нарікають, що залізнича господарка цілком занедбана. Навіть „на такій найзначнішій залізниці як Донецька, згідно з заявою її начальника тов. Левченка, залізниця знаходиться в невідповіднім стані". На Донецькій залізниці в першім чвертьрічу змінено шини та направлено шлях лише на просторі двох кільометрів. А з іншими залізничими шляхами куди гірше.

ГОРЯТЬ ЛІСИ НА ПІДКАРПАТТЮ.

УЖГОРОД (Підкарпаття). — Наслідком спеки горять ліси в деяких місцевостях. Мечульський ліс горів малощо не цілий тиждень. У воловський окрузі гасили вогонь понад 300 робітників.

СЛОВАЧЧИНА ДЛЯ СЛОВАКІВ.

БРАТИСЛАВА (Чехословаччина). — Чехословацький міністер справедливости, Дерер, мав у Братиславі відчит про конечність національної єдности Чехів і Словаків. Словацькі автономісти протестували проти виводів міністра, а словацька молодь влаштувала по відчиті демонстрацію, співала словацькі пісні та кричала: „Геть з Чехами" і „Словаччина для Словаків". Поліція розігнала протестуючих, а кілька осіб заарештувала.

ПОЛЬСЬКІ НАЦІ ЖУРЯТЬ УРЯД.

ВАРШАВА (Польща). — Польські наці зросли в кількох місяцях у велику силу. Вийшли тепер при міських виборах переможцями в багатьох містах. Між іншим здобули місто Лодзь. Кажуть, що свій успіх завдячують своїй протижидівській кампанії. „Газета Польска" і соціялістичні часописи взивають уряд і суспільство, щоби припинити активність нацизму завчасу. Орган польських наців, „Штафету", конфіскують кождого дня за протижидівські статті, але це не помагає, бо молодь її далі розпродує з нескінфіскованими статтями.

ВЕЛИКА ПАРАДА АМЕРИКАНСЬКОЇ ВОЄННОЇ ФЛЬОТИ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Вся американська воєнна фльота приїхала в четвер до нюйорського порту та відбула тут величезну ревію. Переглядав фльоту президент Рузвелт, його кабінет секретарів (міністрів) та команда фльоти.

В ревії брали участь 81 воєнних кораблів та 185 літаків. На берегах заливів і ріки Гудсону зібралися величезні юрби народу, котрі обчисляють на пів міліона осіб. Юрби почали збиратися вже в полудне, коли мав початися перегляд. Через мраку перегляд спізнився кілька годин.

На цих кораблях приїхали 35,000 моряків. Кораблі мають лишитися в нюйорськім порті 18 днів. Купці рахують, що моряки видадуть за цей час у місті найменше міліон долярів.

Вид великої маси воєнних кораблів робив на маси народу враження страшенної потуги.

БОРОТЬБА ЗА ДОПОМОГУ В КОНҐРЕСІ.

ВАШИНҐТОН. — У Конґресі загострюється боротьба за проект президента Рузвелта розширити пляни президента щодо допомоги на полі рільництва.

Президент домагався, щоб конґрес дав йому вільну руку щодо видачі 1 міліярда 322 міліонів долярів на допомогу, але конґресовий комітет для видатків постановив відкинути це домагання.

Таксамо й конґресмени й сенатори виступають проти пляну обмеження продукції неосновних товарів.

ЗАСУХА НА ЗАХОДІ.

ШІКАҐО. — Небувала спека в західніх стейтах далі збільшує лихо посухи. Якщо не буде дощу вже в найближчих днях, то пропаде багато рільничих плодів і худоби.

Від посухи з землі виродилося багато пільних коників, котрі винищують і ту бідну траву й збіже, яке вродилося.

ПОЖАР У ГОРАХ АДИРОНДАКС УЖЕ ЗДЕРЖАНО.

САРАНАК ЛЕЙК (Ню Йорк). — Робітники стейтового уряду консервації вже здержали вогонь, котрий спалив понад 10,000 акрів гарного ліса. Уряд не розпускає своїх робітників, котрих є тисяча, поки не впаде рясний дощ і зовсім не загасить вогню.

КАЖУТЬ, ЩО КИСЕНЬ ЛІКУЄ БОЖЕВІЛЛЯ.

НЮ ЙОРК. — На зборах Американського Псиxіятричного Товариства прочитали д-рі Луні і Госкинс реферат про свої досліди лічення умової недуги, званої „деменція прекокс" (передчасне божевілля), киснем. Хоч їх проби вже дали гарні вислідів в багатьох випадках, лікарі ще не хочуть сказати рішучо, що це є незаводний лік на всі випадки цеї умової недуги.

14-ЛІТНІЙ ЛЕТУН КРУЖЛЯВ НАД ЛЕТОВИЩЕМ НА ОЧАХ МАТЕРИ.

З Абрідського летовища біля Лондону вилетів 14-літній О. В. Отлі сам на літаку та кружляв на очах матери, яка з жахом приглядалася цьому. Цей 14-літній хлопчина перед тим летом вправляв усього пять годин, а всеж давав собі знаменито раду з апаратом і йому вдалося теж гладко осісти. Після того, як син щасливо осів, мати сказала присутнім, що наймилішою забавкою сина від найвчасніших літ був літак. Цей відважний хлопець сьогодні наймолодший летун в Анґлії.

ЦИГАНИ ЗАСТРІЛИЛИ ЖАНДАРМА.

Недалеко Сучави жандарм Петру Тріху надибав при патрулюванні біля громади Адинката циганський віз. Жандарм задержав віз і зажадав від Циганів виказових паперів. Нараз вистрілив один Циган до нього кілька разів з револьвера. Кулі попали жандармови в голову й груди, наслідком чого він зімлів і впав. Тоді Цигани забрали від нього рушницю, патрони й торбу на хліб і втекли. Надбіглі селяни й відвезли жандарма до Бурдужен, але він по дорозі вмер. Жандармська леґія в Сучаві дала наказ усім околичним жандармським станицям, щоби вишукали тих Циганів.

СТРІЛЬНО ВАЖИТЬ ОДНУ ТОНУ.

Сер Роберт Гедфилд із Шефилда оголосив подробиці про нове стрільно. Має воно в промірі 38 цм., виробила його шефилдська фірма, а важить воно одну тону. Вистрілили стрільно у панцирну плиту, котрої грубість рівнялася приблизно каліброви гармати, з якої вистрілили стрільно. Стрільно пробило плиту та вирвало з неї півсема сотнара металю. Після того, як стрільно перебило плиту, сила його була ще така велика, що зробило дорогу 9 анґл. миль, а було так незначно ушкоджене, що після малої направи можна було знову стріляти ним.

ЕРІО БІЛЬШИЙ МОСКОВСЬКИЙ ПАТРІОТ, ЯК САМІ МОСКАЛІ.

(УП) Француський політик Еріо, що підчас подорожі у Совітах, засліплений блеском принять, не добачив на Україні голоду, написав нову книжку про большевиків під заголовком „Схід". У ній твердить він, що большевики дійсно бажають мира, одначе ні словечком не згадує, чому вони його так бажають. Уривки з тієї книжки надрукувала одна француська газета. Також дуже гостро звертається він у ній проти московської еміґрації та її роботи проти єдности Росії. Щоб ослабити цю московську роботу серед француського громадянства, порівнує він московську еміґрацію з француською протиреспубликанською, яка таксамо давніше працювала, як і тепер московська. А це Француземі промовляє до душі. На нашу думку, Еріо має рацію, бо й чогож нині Москалям кричати, коли мають єдину неділиму Росію? І'яка ріжниця чи там сидить Микола II, чи Сталін I?

ЗНАЙШОВ СКАРБ, ТА НЕ ДЛЯ СЕБЕ.

Селянин села Залісці, вишневецької волости, Семен Чорньовій, у часі розбирання старої хати натрапив на 2 горшки наповнені російськими срібними монетами ще з часів цариці Катерини. Та про це довідалась адміністраційна влада, яка ввесь скарб сконфіскувала й передала до волинського музею в Луцьку.

ХОТІВ МАРОК ІЗ ПРОГНАННЯМ ЖИДІВ.

„Фелькішер Беобахтер" оповідає, як то до мінхенської почти прийшов якийсь Американець із Каліфорнії та хотів, щоби йому продали почтові марки, на яких зображена сцена прогнання Жидів із Німеччини. На запит почтовця, відки знає про такі марки, сказав, що читав в однім американськім тижневику, що в Німеччині після гітлерівського перевороту видали такі марки.

ЧУ БУДУТЬ ЛЮДИ ЛІТАТИ БЕЗ МАШИН?

(УП) В Німеччині працють кілька інжинірів над зладженням спеціяльного апарату для літання без мотору. До найкращих вислідів дійшов К. Лянге з Мінхену. Принцип його апарату полягає в тому, що він використовує вагу людського тіла і його силу комбінованим способом, так, що сили вживається лише там, де цього вимагає потреба. Тягар тіла протиділає напрямкови лету. Крила порушуються щось як весла в лодці. Розпяття крил 10—12 метрів, щоб можна було летіти ві вітрун при відповідних умовах. Чоловік не може стало працювати більше як на чверть кінської сили. Тягаром він помагає собі так, що при відповідних рухах тягар цей ділає на крила, щось як на терезки ваги. Відповідним переміщенням тягару можна богато зробити. Також і кермування вгору чи надія відбувається при помочі тягару. Колиб вбудовано в літак мотор в 2 кг., то це зробилоб літак значно тяжчим і відпалоб багато корисних моментів для лету без мотору. При порушуванні крил вгору вонпб стискали літак униз. Тому в апараті зроблено так, що крила автоматично повертаються на 90 ступнів при підоймі вгору. Це перешкоджує трохи скорості лету, але зате поновний удар крил в повітря прискорює цей лет. Знизу вмонтовано в літак відповідну пружину, при помочі якої літак легко може підніматись і осідати без небезпеки. Чи вдасться конструкторови довести діло до кінця, побачимо.

ВИСВИСТАЛИ ПІРАНДЕЛЯ.

У королівській опері в Римі висвитали в присутності Мусолінія оперу, якої текст написав відомий драматурґ Пірандельо, а музику уложив композитор Моліперо. Премієра була фяском, а критика про неї написала, що вона такаж нуждена, як Пірандельове лібрето. Щоби скандал не повторився, Мусоліні заборонив виставляти цю оперу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.00
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Акдреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ВЕЛИКИЙ ІДЕАЛ.

Йшло про одну обєднану Америку. А що не всі в американській великій родині це розуміли і відчували, прийшло десятки літ тому до крівавої боротьби під Ґетисбурґом і по інших місцях, де стали проти себе брат проти брата, Американець проти Американця. Оте „родинне непорозуміння", як його назвав президент Рузвелт у своїй промові над гробами поляглих під Ґетисбурґом, коштувало великі жертви крови і майна. А до того непорозуміння дійшло тому, що батьки і діди Америки не держались ідеалу, вложеного в американську конституцію, ні того, що їм передав Батько краю — Джордж Вашинґтон. Він, як уроженець Вірджінії, особливо любив свій кут, був гордий з нього, але разом з тим зазначив, що американський патріотизм мусить стояти вище такої гордости і льокального патріотизму, а інтерес нації вище інтересу провінції вужчої батьківщини.

А що так не було в часах Линколна, мусіло прийти до братовбивчої війни. Наступав тоді брат на брата головно тому, що одні одних не знали, одні одних не розуміли, одні з одними не сходилися. Бракувало тоді прямо відповідної комунікації, щоби можна було зводити людей одної й тої самої нації до купи і дати нагоду себе пізнати. Великий Вашинґтон добачував ту небезпеку вже в самих початках. Тому він сам відбув три подорожі по стейтах, щоби ввійти з ними в персональний контакт. Він теж намагався будувати дороги і канали, щоби зарадити лиху. Та того всього було замало й Америка мусіла пережити страшну траґедію, щоби щойно в крівавій братовбівчій війні прийти до зрозуміння великої ідеї: Соборної Америки.

Президент Рузвелт, згадуючи за те все, підкреслив, що й у теперішнім часі переживаємо критичний момент, бо й тепер нема серед американського громадянства одної думки. І тепер маємо до діла з „родинним непорозумінням". Тільки тепер нема вже виправдання щодо того, що ми себе не бачимо, що ми не сходимося. Тепер, казав президент Рузвелт, кождий може легко зрозуміти, що уряд обстоює великий ідеал, коли змагає до того, щоби кожда звичайна людина стала співучасником в управі краю. Та проти цього виступають люди заскорузлі котрі перекручують інтенції уряду і саботують та використовують тих, котрі совісно виконують свої горожанські обовязки. Це ті, котрі думають тільки за свої інтереси і репрезентують еґоїзм і гуртківство. Для тих, кінчив президент, не може бути місця в народнім життю. В імя великого ідеалу захования нації такий елемент не буде толерований.

Е. Онацький.

МІЩАНСЬКИЙ ДУХ.

I.

Про міщанський дух говорив Мусоліні на другій Пятирічній Асамблеї Італійського Фашизму 18 березня ц. р. Він визначив цей „міщанський дух", як **єдину** небезпеку, що загрожує фашистівському режімови. Всіх інших ворогів вже подолано, — антифашизм в Італії фактично не існує, цілий італійський нарід масово орґанізується в фашистівських установах, а за кордоном престіж фашистівського імени доходить свого апоґея. Та всеж в лоні самого фашизму загніздилася велика небезпека, якій імя — **міщанський дух.** „Дух цей, як казав Мусоліні, **виявляється в самозадоволенні, в бажанні пристосовуватися, в тенденції до скептицизму, до компромісів, до вигідного життя, до карієризму.** Оміщаненим фашистом є той, хто думає, що ніби вже нема що більше робити, що вже час спинитися, прохолонути від ентузіязму й зайвих парад, задовольнитися одною дитиною в родині і визнати спокійне сидіння в хаті за одну з найбільших потреб людського роду." — „Визнаю,— додав Мусоліні, що такі міщанські темпераменти існують, але заперечую, що вони належать фашистам. Бо фашцстівським „вірую" є **героїзм,** а міщанським **еґоїзм".**

Ми, українські націоналісти, ніколи не переставали твердити, що український нарід дійде до своєї державности лише через героїчну геволюцію народніх мас, підготовлену героїчною поставою окремих одиниць. Ми ніколи не переставали твердити, що на заваді підготовки такої героїчної народньої революції стояла й стоїть проповідь отого опортунізму, що є найбільш яскравою прикметою міщанського духа, про який згадував Мусоліні, і що виявляється в нахилі до „скептицизму" (відсутність віри), в тенденції до компромісів, в бажанні позбутися якнайскорше права первородства за юшку сочевиці і — головно — в намаганні займатися виключно „практичними справами", заплющуючи очі на все те, що носить характер спиритуальний, етичний, ідеальний, — „виховуючий". Бо міщанин не дбає і не думає про виховання. Що йому до виховання будучих поколінь, коли він дбає лише про сьогоднішний день. **Він знає лише те, що можна бачити, виміряти, купити і продати.** Коли в давніх часах міщани бачили, як вороже військо зближалося до мурів їх міста, вони відраховували, каже Де Валуа, своїх міліціонерів, пікінерів та галебардистів, і якщо вороже військо переважало їх числом, то вони робили висновок про безпотрібність боротьби і намагалися увійти в пересправи і в порозуміння з провідником ворожого війська. Вони мотивували, що кепський ґешефт, все є вартніший від порядної битви, якої наслідки є такі непевні... Лицарські, героїчні душі поводяться інакше. Вони не роблять ніяких розрахунків, але, загрожені, бороняться, і чим більша є небезпека поразки, з тим більшою розпукою і запалом вони кидаються на ворога. Вони хотять перемогти— або загинути. І — дуже часто — вони перемагають, не вважаючи на найбільш неприятливі обставини та розрахунки, бо міщани рахують лише **видиме,** а за лицарськими душами стоїть **невидиме,** ота жага перемоги, отой дух самопожертви, ота любов до батьківщини, що в дійсности складають вартости непомірно сильніші від скількости. Але зрештою, якщо вони мають і загинути, вони про те не думають, — вони коряться непереможному наказови своєї **любови** до загроженої нації, що є для них їх найбільшим добром. Бо, як казав французький дослідник героїзму, п. Кентон, — **герой ділає не з обовязку, а з любови".** Героїзм — це лише любов, в ньому не знайдете ніякого зусилля. (примусу). І знову ми знаходимо протиставлення героїзму лицарських душ еґоїзмови душ міщанських: „Міщани набувають, щоби втішатися (самі); **герої здобутають, щоби давати".** „Міщани є слугами тіла, герої — слугами людей". „Давати — відповідає у героя такій самій орґанічній потребі, як у власницької людини — брати. І тоді, коли потреба брати породжує заздрощі і ненависть, потреба давати породжує у героя любов до тих, кого він обдаровує". (Меркюр де Франсе, 1931, II, стр. 231—237).

Найвище і найбільше, що людина може дати — це її власне життя.

Для міщанина нема нічого вищого від життя. — „Під міщанством, писав Степун в "Современных Записках" 1928 р., кн. XXXV, стр. 367—68, я розумію почуття остаточної тутешньости людського життя; несвідоме, тлибоке, непереборщене переконання, що людина є вінцем творіння, що вищого від неї нема нічого, бо навіть Бог не є якимсь абсолютним Буттям, що ним тримається й людське життя, але лише вищий зміст пізнання самої людини. І саме в цьому безкрилому антропольоґізмі, в цьому духовому самозадоволенні, в цьому **оземненні** всього вищого таїться найглибша істотність буржуазного (міщанського) світогляду і буржуазної (міщанської) культури.

Для героя є щось вище від життя. Для нього смерть може бути нагородою, здійсненням, щастям. „Ідеалістичний герой, пише Ґоте, (ЛНВ. 1928, I, стр. 83), представляється нам в апотеозі мотивів, що його натхнули. Його героїзм виявляється не в самім факті, що він готов умерти за якусь справу, але в силі його незломного рішення поставити справу вище свого життя, — та ще в чудеснім дарі уроєння, в умінні здобути собі наперед триюмф над світом. Те отже, що відріжняє героя від звичайної людини, це... субстанція віри, відмінної від інтелектуального вірування в правду, — віри з її характером довільного суверенного акту, через який вона протиставляє субєктивний світ одиниці обєктиному світови юрби".

Італійський письменник, падре А. Дзаки, протиставляючи міщанина і героя, таксамо пише („Діо", I, стр. 2—3): „Якщо існують такі скаламучені душі, що не вміють піднестися і на палець від землі, дрібязкові істоти, що жиють з дня на день, момент за моментом, матеріялізовані в своїх „справах" і втіхах нездатні вийти з маленької шкаралущі, що складає цілий їх світ, — то існують проте і **живі** та **здорові** душі, які не вміють коритися необхідності стояти завжди з головою, похиленою додолу, приковані, як ракушки до скелі. І ці живі душі, пожадливі до доброго повітря і до широких обріїв, ніколи не зможуть пристосуватися до олověного покрову, що хотіліб їм накинути гробарі ідеалу..."

Але — може виникнути питання, — чому власне так довго спинятися над цим протиставленням міщанства і ґероїзму?

Та тому, що коли навіть у переможній фашистівській революції міщанський дух видається великою небезпекою, то для української революції цей дух вже був і лишається небезпекою, впрост смертельною.

Щодо минулого, то всякий учасник нашої першої революції пригадує собі ту вакханалію хижацьких інстинктів, отого бажання за всяку ціну **брати, а не давати,** що в великій мірі причинилися до неуспіху визвольної боротьби. Особливо болісно і важко вражає, що цим міщанським духом наживи були заражені навіть наші інтеліґентські кола, що в інших країнах являються найбільш палкими поборниками міщанства. Ст. Рудницький писав свого часу у віденській „Волі" (1920, III, V, стр. 205): „Українські інтеліґенти в подавляючій більшости вже не міщани, а міщухи. Їх світогляд нечувано обмежений високими мурами, тісними вулицями, дрібними садками міста. Театр, кіно, каварня, ресторан заступають їм культуру, міські плянтації — природу. Поза це їх зір не сягає. Це відбивається фатально на всім, — і на політичнім, і на соціяльнім, і на економічнім світогляді. Цілком не дивуюся, що наші комуністи закидають усій іншій українській інтеліґенції міщанський, буржуазний світогляд. Я донедавна, знаючи ближче тільки галицького інтеліґента (який, вийшовши звичайно з села, є тількиназверх міщанином, а задля матеріяльних недостач майже ніколи не може спромогтися на буржуйство) навіть не припускав, що серед української інтеліґенції є так багато поганого буржуйства, цеї міщанської тісноти, цього бажання **вживання життя за всяку ціну,** цеї жаги за безпардонною наживою, цього чисто буржуйного нехтування всякої суспільної моралі..."

Але якщо Ст. Рудницький уважав галицького інтеліґента „лише назверх міщанином", бо він, мовляв, „задля матеріяльних недостач ніколи не міг спромогтися на буржуйство", то Мих. Грушевський, який памятав, що головною прикметою міщанства є обмеженість його інтересів і обріїв, при котрій нахил до „вживання життя", „жага за безпардонною наживою" є лише фактами, які льоґічно з тої обмежености інтересів випливають, з жахом нотував в „Нашій Політиці" (1911 р., стр. 101): — „Галицьке життя вражає чоловіка з України своїм, так сказати, філістерським характером — дрібноміщанським привязанням до всякої, хоч маленької **матеріяльної вигоди,** страхом перед рискуванням, відразою, просто фізичною, до всякого жертвування інтересами моменту для якоїсь дальшої мети, навіть своєї власної, і таксамо для цілі чи справ публичних або національних. Є карність національна, якої не знає інша Україна, є певне декорум національне, виховане віками оборони свого національного існування, і воно держить у своїй власті суспільність і чоловіка. Але заразом є непереможний нахил — якнайменше поступатися для цих національних вимог зі свого матеріяльного добра — обійтися по можности язиком, викрутитися голосними фразами і скінчити на них".

Але — скажуть мені — це все в минулому. Грушевський писав в 1911 році, а Ст. Рудницький в 1920 році.

На жаль, і сучасне представляється не краще.

(Кінець буде).

Ф. Гер...

ПОГОНЯ В ГОРАХ.

Епізод при кінці українсько-польської війни.

— 5)

— Я вам скажу, що мене принесло до вашого краю. Я дезертир. Поки був австрійський цісар і угорський король, я вкривався в сих горах. Пізніше, коли Австрію і Мадярщину розшматували, я далі сидів тут, бо таки ще потерпав, що давне вернеться і мене таки скарають за дезерцію. Тепер бачу, що я вже другий рік дурно боявся. Ще лиш за сей тиждень возьму мій заробіток і вертаюся домів. Там жде мене моя любка. Мені пора женитися.

— А що ви сказали би, як би за сей останній тиждень я заплатив вам і звільнив вас від дальшої роботи тут і дав вам інщу роботу, котра завела би вас на той бік скорше які три дни?

— Якаж би то робота могла бути? — спитав Прокіп, неначе сам себе. — Щоби я зискав три дни, нинішній день мусів би бути останнім днем моеі роботи по сім боці. Я мусів би зараз завтра пуститися в дорогу туди на той бік.

— Саме таку роботу хочу завтра дати вам. Ви ішлиб до себе на той бік. Ми йшли би за вами. Така була би ваша робота.

Прокіп видивився на лісничого дурними очима, бо не зрозумів його. Аж по хвили спитав:

— Чи не гадаете ви пробратися на той бік і хочете, щоби я вам був провідником?

— Ви вгадали.

Лісничий не хотів сказати всеї правди. Не хотів сказати, що його життя і життя родини в небезпеці, і що вони втікають перед страшною пімстою нових панів Галичини. Відповів Прокопови лиш так:

— Ляхи загортають наш край. Ми не хочемо жити під їх пануванням. По тім боці також наша земля, бо й там живе наш нарід.

— Та воно правда, що там наша земля.

— Отже бачите. Ми загадали перенестися до вас і жити між вами.

— Розумно робите, — відповів Прокіп. — Як хто мае з чого жити, не такий бідний як я, то у нас ліпше жити, як у вашій Ґаліції.

— Я маю тут пару коней. Через великі сніги, вони мабуть далі не підуть. Я хотів ними заплатити нашим провідникам. Як то зробити, щоби ви могли їх взяти собі, як нас вже проведете на той бік? Може лишити їх тут і ви вернетеся по них?

— Ви справді хочете дати нам коні? — спитав Прокіп Його очи засвітилися.

— Хоч би я не хотів, то мушу лишити тут, вовкам на снідання, чи на вечеру.

— Я гадаю, що до клявзи ще зайшли би. Як там далі, за клявзою, чи сніги вже дуже великі, покажеться... Чи ми оба мусимо іти з вами? Як вже прийдемо до клявзи, не було би досить, як би лиш я пішов далі? Данило міг би лишитися з кіньми...

— Як не можете провести коней на той бік, то що вам з того прийде, як Данило лишиться з ними коло клявзи і ви вернетеся до них? Хіба зійдете вниз по сім боці і коні продасьте... Я хотів би, щоби ви оба пішли з нами. Як бачите, з нами не дуже сильна жінка, і старий пан. Годі знати, що по дорозі може статися. Може потрібна буде поміч сильних рук?

— Як би не вовки, то коні ми взяли би аж до клявзи, і лишили би їх в сторожівці. Сіно там е ще від літа, бо його нанесли до хати для туристів, що, там дуже часто ночують. Ведучи вас на той бік, ми побачилиб чи можна й коні провести. Відставивши вас на той бік, ми вернулись би по коні. Як би годі було перевести їх туди, куди всі ви підете, то ми знаємо інший шлях на той бік. Він багато вигідніший. Для вас він був би недобрий, бо веде через одну оселю в горах.

— То зробіть так, сказав лісничий.

Колиж бо через вовків треба би хату заперти і коні не могли би вийти до води.

— Напоїти їх добре перед нашим відходом. Гадаю, що добу, півтори, видержать без води. Можна би також до хати нанести снігу. Як їм дуже захочеться пити, то може згасять спрагу снігом?

— Що зробимо, те й зробимо, а коні возьмемо відси аж до клявзи. Там покажеться, що далі буде.

Стало на тім, що лісничий дасть Прокопови і Данилови подвійно їх тижневий зарібок і по одному коневи. Зате вони проведуть їх на той бік аж до першої лісничівки Закарпаття. Всі позакутувалися в принесені коци і полягали на сіні спати.

Досвіта схопилися, зварили воду на чай, поснідали і пустилися в дальшу дорогу. Показалося, що хоч сніг щораз глибший був, коні ішли досить добре, так, що лісничова і старший Оравський не потребували місити сніг власними ногами.

Чим далі, тим дорога ставала тяжча і небезпечніша. Плаю там вже не було видко, бо сніг засипав. Що хвиля попадали на купи вітроломів і вивертів. Присипані снігом, вони подобали на горби, або на присипані снігом шпилі скал. Треба було обходити їх.

Виминаючи такі застави, треба було берегтися, щоби не попасти на присипані снігом або купами каміння щілини між скалами. Дуже легко мож було запастися. За чоловіком, котрий запався в таку щілину, зсунувсь би з боків сніг, накрив би яму і ніхто не знав би, де такий безталанний раптом дівся. Аж колись в літі, коли би хтось туди випадково йшов і випадково глянув у ту щілину, побачив би людські кости.

Оба провідники знали, де такі небезпечні місця, і оминали їх. Щоби несподівано не сталося яке нещастя, і щоби можна було зараз ратувати, як би хто таки запався і щез під снігом, всі ішли гусаком. Один провідник все ішов попереду, другий позаду.

(Далі буде).

ПЛЕТУТЬ НОВИЙ ШНУР НА НАШУ ШИЮ

(Оригінальний допис з Галичини).

Польський уряд взявся дуже завзято „уздоровити" школи, тай з цілої сили бити на те, що мусить бути в тих школах **„виховане паньствове".** У польськім місячнику „Культура педаґоґічна" дуже гостро виступив проти способу, як те „виховане паньствове" пропаґують та його виконують, професор краківського університету **д-р Пігонь,** що і сам належить властиво до прихильників „помаєвого" уряду. — У звязку з тим наведу ось який факт:

Підчас сьогорічних ферій влаштовано у Варшаві спеціяльний курс для учителів середних шкіл, щоби їх ближче зазнакомити з тим, як треба ширити те „виховане паньствове" та на чім воно полягає. Викладав між іншим і міністер **Перацький,** один з оборонців преславної „пацифікації". Він взивав учителів, щоби не так гляділи на дійсне знання своїх учнів щодо дотичних предметів, як радше на їх **„ржетельне наставене паньствове".** А хто такого „наставеня" не має, того треба зі школи вигнати.

Колиж так треба, на думку Перацького, поступати навіть з польською молоддю, — то можемо собі представити, як його послушні слухачі будуть поступати з молодю українською якщо вона попаде в їх руки.

Зрештою — як звісно — то і ціла **„реформа шкільна"** зістала в цей спосіб хитро змайстрована, щоби якнайменше українських дітей могли дістатися до шкіл середніх, щоби не мали потім підстав дістатися до шкіл високих, хочби і заграничних. Чим менше української інелігенції, тим ліпше очевидно для наших любих сусідів, тим менше клопоту на їх головоньку.

Все те є пляновим затяганням шнурка на шию цілої нації, а радше лише одним пунктом з цілої, добре обдуманої програми.

Таким пунктом є також так звана „реформа" **громадської самоуправи.** Та „самоуправа" буде лише на папері, а все буде залежати властиво від старости і воєводи. Колиж іще возьмемо на увагу, що начальником громади і „ґміни" (волости) може бути лиш цей, що володіє „в пісме і в слове" польською мовою, то можемо собі представити, як виглядатиме така самоуправа.

Дальшою частиною такого шнурка є також **новий закон про товариства,** відповідно до котрого уже само заложення кождого товариства взагалі буде залежати від самоволі адміністративної влади. Вона має надто право дуже глибокого вглядання в діла кождого товариства, може кождої хвилі переглядати книги, протоколи і записки товариства і жадати їх предложення. Колиж яке товариство має доходи з публичних збірок або запомог, то мусить навіть про кожде засідання виділу, на котрім має рішатись щодо узисканих в той спосіб грошей — повідомлювати староство, котре має ґраво на таке засідання вислати свого делеґата.

І тут можуть повстати нові колізії, передовсім з причини звісної непунктуальности наших селян. Адже на засідання чи збори, визначені на годину другу, ніколи наші люди скорше не прийдуть, як в годині пів до третьої, в третій або ще пізніше. Та польський комісар прибуде точно!

(Кінець буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ТРЕБА РІЖНОГО РОДУ ЛЮДЕЙ, ЩОБИ ВИПОВНИТИ СВІТ.

Італійський імігрант Лівіо Монті і його жінка Армінія сварилися часто через безробіття. Коли муж не міг знайти роботи, не дивлячися на те, що шукав її пильно, жінка зібралася одного ранку й пішла шукати роботи собі. Вона вернулася домів коло полудня й сказала мужеви, що знайшла роботу. Муж зайшов до купальні й застрілився.

Американські Мурини захоплюються в такій ситуації інакше. До одної фабрики заходить Мурин, що колись там робив. „Що нового, Джан?" питає власник. „Робиш?" — „Ні, але я оженився".

„Ого! Гратулюю! То ти певно захочеш назад свій давній джаб?"

„Ні, бос", каже Мурин, „але може знайдете яку роботу для моєї жінки".

ЦЕНЗУРА, ЦІКАВІСТЬ ГАЗЕТИ И БІЗНЕС.

Недавно тому підняли німецькі ґазетярі факт, що строга нацистична цензура підриває німецьке ґазетярство: коли всі ґазети перейшли на один, нацистичний, напрям, то люди звичайно обмежуються до читання одної ґазети.

Дехто з нацис кпив собі з клопоту ґазетярів. Краще, мовляв, один напрям, навіть з бідною пресою, ніж багата преса з ріжними напрямами. Як колись турецький султан сказав про спалення великої бібліотеки: „Невелика шкода! Що з тої бібліотеки годилося зі святими книгами, то було зайве, а що не годилося, то заслугувало на знищення".

Тепер показується, що кепські ґазети викликують занепад оголошень, а занепад оголошень підриває розвій бізнесу.

ХТО ЦЬОМУ ВИНУВАТИЙ?

Реймонд Формен, проповідник методиської церкви в Ню Йорку, нарікає в своїй проповіді, що багато людей, замісць іти в неділю до церкви, слухають богослужень на радіо. „Ми признаємо", говорив він, „що радіо має багато користей, але мусимо додати, що воно може постепенно зменшити духовне й побожне життя людей".

Та хто ще людей навчив слухати богослуження через радіо?

ПРОГИБІЦІЯ И ТВЕРЕЗІСТЬ.

Джан Бредбері, проповідник одної баптиської церкви в Ню Йорку, вернувся з конвенції своєї церкви, що відбулася недавно в Рочестері, сильно огірчений. В готелі, де він жив, люди, каже він, запивалися до того, що він не міг спати. Він просто стратив віру, що люди почнуть пити розумно, як це заповідали противники прогибіції на випадок її знесення.

„Вони пили просто, як чорти. До чого ми йдемо? До Содоми" — говорив він. Чи справді люди пють, як чорти, тяжко сказати тим, що не бачили, як чорти пють. І чи ми йдемо до Содоми, теж тяжко сказати, не знаючи, з чого Содома починала свій упадок. Певне тільки те, що коли нині не вміють пити розумно, то це тільки ще один обяв відомого явища серед людей, що одно лихо тягне за собою друге. Не було розумно заводити примусову заборону пити, бо люди її не приняли й, не дивлячися на заборону, пили ще більше, як перед забороною. Пили так, що навіть, як заборону скасовано, вони ще не можуть вернутись до поміркування.

З ЮВІЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ У. Н. СОЮЗА.

ВИЛКС БЕРІ, ПА.

Дня 20. травня відбулися вже треті з черги збори 9 відділів У. Н. Союза з цілого лузернського повіту в церковній галі в справі відсвяткування 40-літнього ювилею нашої організації. З поважного числа вибрано вже постійний ювилейний комітет, який має занялись улаштуванням такого відсвяткування на 12. серпня, в неділю, у Сан Сузі парку і в павільоні. На тім святі промовлятиме головний рек. секр. У. Н. Союза, п. Дмитро Галичин. Тому, що це свято заповідається як одно з найбільших, які ми тут колинебудь мали, показалася потреба, вибрати більше осіб до ширшого комітету, і тому не поміщую імен тих урядників, які вже були вибрані на зборах 20. травня.

Делегати висловлювали честь і похвалу ініціяторам цього свята й обіцяли поміч від себе і їх членів, якої тільки від них комітет буде вимагати, щоби така подія, перша в повіті, вийшла якнайвеличавіше. Таксамо обіцяли з усіх їх сил занятись організуванням нових членів, щоби привести їх, як дар для Батька Союза в день торжества, себто дня 12. серпня. А тепер що найголовніше: щоби знайти систему і заохоту до організування нових членів, подаємо до відома, що наступні збори відбудуться з 3. червня, в неділю, в год. 5-тій пополудні в укр. церковній галі в Гановер, Па. Вибраний ювилейний комітет прохає від серця, в імени нашого дорогого Батька Союза, щоби всі урядники з кождого відділу як також і члени масово прибули на ці збори, де будуть обговорюватися справи більшої ваги щодо відсвяткування 40-літнього ювилею У. Н. Союза.

Отже не забудьте на день 3-го червня у Гановер.

В. Крайківський.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

ЧЕСТЕР, ПА. Відділ 388 повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в першу неділю по першім. Напоминається довгуючих членів вирівнати свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. Взивається тих членів, що ще не змінили своїх грамот, щоб зробили це на тім мітінгу. — Іван Михальцевич, предс.; В. Дольський, кас.; Н. Судчак, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 96, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відложений з 3-го на 10 червня, з причини що наш відділ і відділи з околиці Пітсбурґа обходять 40-літній ювилей У. Н. Союза. Мітінг відбудеться в годині 2-гій пополудни, в галі церковній при 7-мій і Карсон вул. Є дуже важні справи до полагодження, тому всі члени повинні явитись. Контроля здасть звіт за 6 місяців. На мітінгу будемо приймати нових членів без вступного, тому кождий член повинен привести хоч одного нового члена. Члени, котрі ще не виміняли своїх грамот, нехай зроблять це на тім мітінгу. — Дмитро Василик, секр.; Атанас Кульчицький, предс.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

NEW YORK, N. Y.

Mr. Wagner's Address to the Young Ukrainian Democrats.

On Monday evening, May 28, Mr. Charles Wagner, Assistant United States District Attorney of the Federal Court, addressed tne members of the Young Ukrainian Democratic Club a. their special Dance Rally and Social. Mr. Wagner, who is a nephew of United States Senator Robert F. Wagner of New York, was invited to speak by his personal friend and associate, Mr. Stephen J. Jarema.

Mr. Wagner in his discourse told the Club members that he is entirely in sympathy with the ideas of the younger generation. He pointed out that it is not only unnecessary for the younger generation to adopt the ideas of their parents, in respect to politics, but that at times it reflects on their character to adopt the views of their parents solely because their parents have such views. In other words it is necessary to weigh the merits of each political party and to judge accordingly.

"It is especially true today", said Mr. Wagner, "that the younger generation is looking for honest and efficient government whether the government is Republican or Democratic. Even the older politicians and leaders are realizing that the younger generation is taking an active interest in politics of today, and as a result, they are becoming more conscious of their civic responsibilities. Youth of today is either rebuilding, or giving the initiative to the older men. The older men, knowing that, if they do not bestir themselves, they will be replaced by members of the younger generation.

"History tells us that centuries back the Ukrainians died in their efforts to repell brutal invasions, saving Europe, and today many are dying in the fight against oppression and intolerance. The Ukrainian descendants here in America are also fighting against oppression and intolerance, but in the realm of politics thru this Young Ukrainian Democratic Club. Continue the good work, and success will crown your efforts".

The rally was called by Mr. Jarema and Mr. Slobadin for the purpose of discussing last minute changes for the Dance to be held at Webster Manor. As the guests of the Young Ukrainian Democratic Club, we will see prominent figures in politics, professions and the field of sport. Mr. George H. Kojac, holder of many world's records in the aquatic sports, will be present. Mr. Kojac at the age of seventeen defeated the wellknown Johnney Weismueller, shortly after which Weismueller turned professional. A fine program has been arranged, and all are cordially invited to attend.

J. M. U.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Ювилей Тов. У. А. Горожанок.

Дня 20-го травня святкувало Тов. У. А. Горожанок 5-літний ювилей свого існування. Свято випало гарно, програма не була довга, але старанно оброблена. Вступне слово мала предс. п. Савуляк, потім співав жіночий хор під управою п. Корикори. Хор виявзався гарно, хоч мав усього кілька проб. П-ні Насевич, яка відспівала сольо в пісні „Лугом іду, коня веду", своїм милозвучним голосом викликала у слухачів дуже гарне враження. Потім грав на скрипці малий Шеґда. Вибір з поезій Богдана Лепкого, добре підібраний до свята, віддеклямувала О. Штогрин. Святочний реферат виголосила п. А. Рибакова. Вона взивала жінок ставати в ряди організації, бо лекше буде нам боротися за самостійність, коли наше жіноцтво буде добре зорганізоване. Дальше співала сольо п. А. Корикора. Зібрані були захоплені її високим мельодійним сопраном і нагороджували її кождого разу рясними оплесками. Також співав син п. Корикори, Іван, а присутні подивляли чистий і сильний голос молодого хлопця. Свято закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна". П. Сивуляк подякував присутним за участь в святі. Потім почалася забава до пізної ночі. Хоч приход зі свята був малий з огляду на велике число ріжних підприємств, то користь моральна була велика, бо свято заохотило членців до дальшої праці.

О. Ш.

ВІДОЗВА.

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН З СЕЛА ГРУСЯТИЧІ, ПОВІТ БІБРКА.

Читальня „Просвіти" нашого села звертається до нас з горячою просьбою, щоби ми допомогли збудувати свій Читальняний Дім. Свідомі односельчани з Бейону й околиці зрозуміли вагу цеї доброї справи і зійшлися до У. Н. Дому на наради, щоб якнайскорше й найкраще допомогти нашим братам у рідному селі. Ухвалено відбути на ту ціль баль, який відбувся 20. січня в У. Н. Домі в Бейон при великім здвизі народу. Бейонські односельчани не пожалували труду і баль удався дуже гарно. Гром. Варвара Турчин занялася продажем українських відзнак і придбала в той спосіб $10. Жінка гром. Андрія Перетятки занялася другим підприємством при допомозі гром. Гриня Агреса й з нього прийшло $20.

З балю прийшло чистого доходу $200 і вони зложені в банку на імя трох комітетових і будуть вислані внедовзі до рідного села. Таксамо зібрали ми добровільні жертви, які теж вишлемо разом на будову Читальняного Дому. Жертви далі збираємо й вони всі будуть оголошені в часописах. Просимо щиро наших односельчан і з околиць далі переводити збірку і жертвувати, а гроші пересилати на руки секретаря, котрий дасть усі потрібні інформації.

В Бейоні існує постійний комітет, до якого ввійшли: В. Могила, О. Маньків, А. Перетятко, И. Басараб, В. Савіцький. Касієр Гринь Турчин, а секретар: Андрій Басараб. По інформації писати на адресу:

ANDREW BASARAB
573 Ave. E, Bayonne, N. J.

Сподіваємося, що наші громадяни поспішать з дальшими жертвами і ми зможемо в короткім часі вислати до рідного села вже поважну суму, а разом з тим будемо радуватися, що допомогли здвигнути на рідній землі ще одну українську твердиню.

Андрій Перетятко.

— Слухайте, два нічліги по $6.50, тож є $13, а не 14, як ви мені рахуєте!

— Так, справді 13! Та ми здогадувалися, що може пан вірить, що тринайцятка феральна, тому порахували чотирнацять долярів.

БОЛЬШЕВИКИ ШУКАЮТЬ ГРОШЕЙ, АЛЕ ЇМ ЇХ НЕ ДАЮТЬ.

(УП) Майже цілий останній рік шукають большевики з великою завзятістю кредитів на міжнародньому грошевому ринку. Одначе справа йде дуже пиняво, бо за рік не вдалось їм нічого дістати. Европа й Америка готові дати большевикам товаровий кредит, і то не дуже великий та на короткий реченець, а большевики хотять конечно мати готівку. И проценти дають добрі, але й то не помагає. Також на векслі моглиб дістати короткореченцеві кредити з тим, що сплатять їх товарами, але вони того не хотять.

Нахвалюються большевики тим, що їх торговельний біланс активний, одначе не кажуть, як вони до цього дійшли. Вони обмежили імпорт, хоч чужих машин їм дуже було треба для розбудови пятирічки, і зменшували його доти, доки вивіз не перевищив ввіз. А відомо, що відношення експорту до імпорту, як 1:1 — це не є ніякий інтерес.

Сподівалися, що Америка дасть їм більші кредити, але помилились. Америка приняла закон Джонсона, яким забороняється давати кредити таким довжникам, що не люблять сплачувати довгів. А большевики сплачувати їх не люблять. Німці також не хочуть нічого дати, бо й самі мало гроша мають, а Анґлія заборонила вміщувати на своїому ринку чужі облігації. Що правда, большевики стараються примістити серед приватних людей свої цінні папери, але таких багато нема, бо большевицькі папери візьме лише приятель большевиків. А відомо, що й приятель, як має гроші, то не вложить їх у непевне підприємство, тимбільше, як уряд не перейме за це гарантій.

Спроба зі Шведами також не довела до успіху. Нібито вже й заключено договір про позичку трох сотень міліонів корон, але той договір ще мусить бути ратифікований шведським парляментом. А положення таке, що парлямент напевно відкине той договір вже хочби тому, що він знає, що як лише большевики розбудують собі індустрію, то тоді підупаде шведський експорт до Совітів. Про цей договір трублили большевики в своїй пресі, а останні донесення тієї преси кажуть, що Москва постановила не брати шведської позички. От великодушні ці большевики! Постановили не брати аж тоді, як упевнилися, що шведський парлямент грошей їм не дасть.

Щож за причина, що ніхто не хоче большевикам дати грошей? Її треба шукати в тому, що всі уряди дивляться тепер на большевицьку владу як на тимчасову переходову стадію, себто не вважають її постійною. А це неабиякий моральний поличник большевикам, які всюди пропаґують, що нема сильніших від них у світі. Також пропаґандою можна обдурити некритичні маси пролетарів, але трудно нею обдурити людей, що несуть на собі відповідальність за той же самий пролетаріят.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN SOCIETY HAS TRIPLE FETE

The 40th anniversary of the Ukrainian National Association, oldest and largest Ukrainian organization in the country, was marked here yesterday by a triple celebration, sponsored by the 3,500 members of Greater Cleveland's twelve chapters.

Memorial services were held in the morning at St. Vladimir's Ukrainian Orthodox Church, SS. Peter and Paul Ukrainian Greek Catholic Church and Holy Ghost Ukrainian Church at Lakewood.

A concert was given in the afternoon at the Ukrainian National Home, 2253 W. 14th Street, and Ukrainian dances were presented by the Vasile Avramenko Ukrainian Folk Ballet School under John Konut.

The choir of SS. Peter and Paul directed by Anthony Kohut; the mixed choir of St. Vladimir's, directed by Korenko Orlyk, and the Ukrainian National Junior Band, conducted by Charles Lesko, contributed to the program.

Appeal to Youth

"Now is the time for our youth to plan for the future of Ukrainians in America," said Omar E. Maliskey, chairman of the association's supreme auditing committee. "The association, which now has a membership of 30,000, appeals to the youth to aid in increasing that membership by at least 5,000 in this jubilee year."

Three hundred persons attended the banquet which followed. Representatives of Akron, Youngstown and Lorain chapters and secretaries of each Cleveland chapter made reports. Mrs. M. Hovilolovich, a visitor from the Ukraine, made a plea for support of the Ukrainian girls school in Lemberg, now under Polish jurisdiction.

Maliskey, who is also president of the United Ukrainian Societies here, was toastmaster.

(Cleveland Plain Dealer, May 28, 1934).

ДОСЯГНЕННЯ АСТРОНОМІЇ У 1933 Р.

Безмежний всесвіт, у якому „плаває" наша земля, криє в собі ще багато нерозсліджених тайн. Астрономи цілого світа, вивінувані в найкращі телескопи; шукають нових планет, нових світів. Тепер приходить їм таке пошукування доволі легко. До телескопу прикручують фотографічний апарат, роблять світлину й опісля шукають на ній потвердження для своїх відкрить. Дуже часто вдається їм одного вечора відкрити нараз навіть **10 нових планетоїдів**, що кружляють десь ген, далеко, поза сонцем.

І так обчислили, що в 1933 р. **відкрили** вчені **аж 386 нових планет**, себто пересічно одну планету на добу. „Рекорд" у відкриттю нових планет має Німець Райнмут із Гайдельберґу; відкрив він у 1933 р. нових 134 планет. Американці Леміленд і Нюман відкрили ледви 100 нових. Решта припадає на інших астрономів.

Ново відкриті планети є доволі малими творами; їх промір числить деколи кільканацять, а то й кілька кільометрів. Кружляють вони кругом сонця по великих еліпсах, а своїми дорогами перевищають дорогу землі.

Найбільше їх у пустих просторах між планетами Марсом і Юпітером. Звідки вони взялися?

Годі на це вдоволяючо відповісти. Вони повстали мабуть із решти „планетотворчої" матерії планет. Це ті частини, що не ввійшли до гльобів великих планет.

Відомий учений Струбант обчислює скількість тих планет на **50 до 100 тисяч** штук; є вони дуже малі й дрібні. Досі відкрили й дослідили лише більші й ясніші, що в загальній сумі дає ледви 1,264 планетоїд. Решти їх щойно шукають.

ДЕБАТА НАД ЕМІҐРАЦІЙНИМ ПИТАННЯМ.

„Загостріть іміґрацію, як вимагає економічне положення краю. Але раз чужинця принято до Злучених Держав, шануйте його як будучого ситизена та спільника американських інтересів. Коли його не відріжнювати, а навпаки, вважати за рівного з рівними, він щиро віддячиться за ввічливість, бо чужинець має багато до передання американській цивілізації".

Це витяг з головної промови на спільній вечері, влаштованій недавно в Ню Йорку в честь полковника Д. В. Мек Кормика, комішенера іміґрації та натуралізації і членів сенатського та посольського комітетів в іміґраційних справах, з нагоди покінчення однорічної праці по чужинецькому питанню Елис Айленд Комітету.

Секретарка праці, місс Френсес Перкинс, прибула з Вашинґтону зложити привіт та подяку комітетови від президента Рузвелта. Вона похвалювала звідомлення комітету та пропозиції на широку та основну зміну постанов закона. Секретарка праці вірить, що хоч прийде новий оборот іміґраційного питання, теперішне ограничення треба продовжати, але позатим можна багато зробити щодо непотрібних труднощів та зневаг. Один з певних виглядів, найважніший у розвязці сучасного господарського питання, це достаточний заробіток та відповідне прожиття як туземців так і чужинців.

У взнеслій мові епископ Френсіс Мек Конел закликував за більшу пошану політичної опінії меншости, хочби це хвилево суперечило сучасним політичним та соціяльним ідеям. Він навів кілька фактів, коли незамітні соціяльні, релігійні чи політичні ідеї, піднесені незначними меншостями, признано за головні чинники поступу людства.

Професор Джозеф П. Чемберлейн вказав, що дійсна асиміляція іміґранта може прийти, коли занехається всякі ріжниці. Пані Чарлз Дана Ґибсон промовляла за пошану та спільне товариське пожиття як найпевніший спосіб „держати американську національну родину суцільно", а пані Ребека Когут накликувала до усунення осталих перепон, котрі держать в розєднанню родини іміґрантів.

Пляни Департаменту Праці.

Полковник Д. В. Мек Кормик, державний комішенер іміґрації та натуралізації, навів головні зміни закона, які департамент праці старається переперти на теперішній сесії конґресу. Декотрі з них вже предложено в обидвох палатах у формі законопроєктів.

Відносно іміґраційного закона, згаданий проект предвиджує такі зміни: позаквотний приїзд родичів американського ситизена до Злучених Держав, старших від 60 років життя, як також прибраних малолітних дітей. З другої сторони, першенство приїзду „хліборобів" буде скасоване.

Новий закон про реєстрацію дозволить леґалізуватись сумирним чужинцям, котрі нелеґально прожили у Злучених Державах десять років і більше. Це буде відноситись не тільки до нелеґальних чужинців, що прибули перед 1 липня 1924 року, але і до всіх інших котрим заміць депортації дозволено оставатись. Знову „бездержавним" чужинцям, як теж політичним, релігійним, чи расовим збігцям зможе секретаріят праці дозволив реєструватись по пятьох роках сталого мешкання у Злучених Державах.

Щодо депортації, полковник Мек Кормик вказує на вагу закона, котрий уповажнює його департамент розправлятися з чужинцями, що переступають федеральні закони. Судді можуть присуджувати на тюрму або грошеву кару, а департамент праці це одна федеральна встанова, котра має право засуджувати на виґнання непожаданих суспільству одиниць. Коли це право має бути пошановане, треба буде більше охорони. За теперішнім законом, депортація в багатьох випадках є приказом. Один розділ нового депортаційного закона дасть повну власть секретаріятови праці дозволяти певним клясам чужинців, що підлягають депортації, оставатись у Злучених Державах. Це особливо відноситься до чужинців, що проживають у Злучених Державах не менше десять років, котрі опісля перервали свій побут виїздом до краю; чужинців, що приїхали перед 16 роком життя та перебувають тут пять років; чужинців, що мають близьких кревних ситизенів або правно поселених, — ця остання точка змагає до злуки родин.

Для одної ґрупи чужинців, а саме: розбишак, ошуканців та інших професійних злочинців пропонують значно загострити депортаційний закон. Між іншим думають депортувати таких чужинців, котрі були засуджені два або більше разів у двох або більше випадках, незалежно від часу увязнення, коли секретаріят праці пересвідчиться, що депортація налогового злочинця принесе добро суспільству.

Фліс.

МОДЕРНІ ЗАСОБИ ВІЙСЬКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ.

(УП) Модерна війна, а головно її вогнева сила спричинюють те, що нині навіть найменші військові одиниці треба розкидувати значно ширше по просторі, ніж це було давніше. Таке велике розтягнення фронту і розкинення одиниць по великому просторі вимагають дуже доброї взаїмної комунікації і порозуміння, як з одного боку від проводу до боєвої лінії, так і навпаки. Треба також, щоб штаби менших воєнних одиниць порозумівались між собою в справах ріжних спільних операцій чи прямо устійнення положення. Це можливе також лише при умові доброго функціонування засобів порозуміння. Тому всі засоби військової комунікації є нервами війська і коли вони не функціонують, то й найкраща армія нічого не зможе вдіяти.

Досі не винайдено ще такого засобу комунікації та порозуміння, що був би зовсім певний у всяких ситуаціях. Є, що правда, багато способів порозуміння, одначе кожний з них має свої переваги й недостачі, залежно від умовин, в яких їх вживається. Кожний з них годиться до певних цілей, а універсального досі ще не винайдено.

Найпростішою та найпевнішою є дротова телефонія з апаратами. Вона одначе вимагає великої скількости людей для уставки та обслуги та дроти можуть бути ушкоджені ворогом, а головне можна тут дуже легко підслухувати розмови. Тому цього засобу вживають лише тоді, як протягнений провід має служити довший час і витрачування сил на уставлення проводу виплачується. Між вищими штабами вживається й бездротної телеґрафії, а в новіщих часах далекописних машин. Зате військові одиниці в руху не мають змоги послугуватись дротяними проводами. Вони порозуміваються бездротним шляхом.

Радіопорозумівання є сьогодні необхідне для військових частин. Воно заступає дротяне полученя між малими й середніми формаціями. Також в часах боїв вживається радіоприладдя до порозумівання частин між собою. Для получення зі скоропосуваючимися частинами й літаками радіо є одиноке. Досяжність радія залежить від апарату. Найновіші радіоапарати досягають 1,000 кільометрів при надзвичайно малому зужиттю енергії. Погано при цьому, що радіопорозумівання є залежне в великій мірі від атмосферних впливів, а дальше, що й ворог при невеличкій зручности може все підслухати. Тому всякі накази треба шифрувати та кодувати, а це забирає дуже багато часу. А ситуація нераз буває така, що того часу є дуже мало. Вістки мусять бути короткі та звязлі.

Подібно мається справа і зі світляною сиґналізацією. Вона одначе досягає віддалі найбільше 8—10 кільометрів. Цей спосіб порозумівання є дуже важний в передових позиціях підчас боїв. Йому одначе перешкоджує мрака, хмара, земні випари і ярке соняшне світло. При тих умовах світляних знаків або зовсім не видно або лище на дуже малу віддаль. Відповідне затінення ріжними кольоровими заслонками та фільтрами уможливлює світляне сиґналізування навіть в сторону ворога так, що той нічого не помічає, зглядно нічого не може відчитати.

Все це доповнюється ще далековидними світляними знаками, а дальше голосовими, як труби, сирени, дальше світляні стрільна, сиґналізація шматками та хоругвками і т. п. Все це зновуж таки примінюється лише в передових позиціях або в ближчому запіллю чи прифронтовій полосі.

Як всі досі вичислені засоби не дописують, тоді вживається до передачі відомостей голубів чи тресованих псів, головно в передних лініях. В темноті та мраці цей спосіб порозумівання заводить зовсім.

Найпевнішим та остаточним засобом порозуміння є таки чоловік, а йому на допомогу стають машини, авто, ровер, літак, мотоцикль, або й кінь, а коли все це заведе, то власні ноги.

М. С.

ВІД УКРАЇНСЬКОЇ СТРІЛЕЦЬКОЇ ГРОМАДИ.

ЗІЗД.

Річний зізд Української Стрілецької Громади відбудеться в Ню Йорку в суботу, дня 23. червня ц. р., в годині 4-тій пополудні, в кімнатах Українського Народного Дому. Делеґатів гуртків просимо голоситись у секретаря.

„Україна в міжнародньому господарстві".

Перша спроба фахової праці в економічних справах всіх земель України вже вийшла друком накладом Української Стрілецької Громади в Злучених Державах. Це є книжка К. Коберського п. з. „Україна в міжнародньому господарстві", яка продається по ціні 50 центів. Зиск з розпродажі буде вжитий на друк „Військового Альманаха".

Музей Визвольної Боротьби.

Взивається Стрілецькі Гуртки уладжувати і піддержувати збірки на Народний Дім у Празі для приміщення Музею Визвольної Боротьби.

Адреса секретаря Української Стрілецької Громади:
Dr. Paul Dubas
1430 W. Girard Avenue
Philadelphia, Pa.

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ.

(123).

Copyright, 1932, by Edgar Rice Burroughs, Inc. Distributed by United Feature Syndicate, Inc

J-123

Великий лікар почав свої оглядини. Розбитий череп натискав на мозок. Операція могла би помогти дещо, може навіть привернути йому память і думку. Операція відбулася на другий день рано. Лейді Ґрейсток і Корак ждали нетерпеливо її висліду.

Накінець лікар увійшов до кімнати. Вони очима питалися його, бо уста не мали сили. „Я ще покищо не можу вам сказати нічого", сказав лікар. „Одначе можу сказати, що операція вдалася. Який буде вислід, покаже будучність".

„Я дав приказ", сказав лікар, „щоби до хорого 10 днів не пускати нікого, тільки саму послугачку. Ніхто теж не сміє до нього говорити, або про нього. Я запевняю вас, що ваш муж знаходиться на дорозі до виздоровлення".

У далекому селі Обібі чарівник поклав руку на плече Тарзана, а в другій руці держав розпалене до червоности залізо. Нагло мязи вязня напружились, і очи всіх дикунів з дива мало не вийшли з очних ямок.